

Malax kommuns INFOBLAD

3 · 2024

Projektet Aktiva seniorer tar sikte på Petalax.

s. 7

Kaffe med lån

Projekt Kaffe med lån drar igång på biblioteket.

s. 8

Nya verksamheter för ungdomarna i Malax

Konstcafé på Malakta och motionsrådgivning i skolorna.

s. 4

Jenny Malmsten
Kommundirektör

Samhällsbyggande genom kultur

Med anledning av regeringens budgetförhandlingar i höst har stödet till kulturen diskuterats livligt. Denna fråga är inte bara relevant för kulturarbetare och konstnärer, utan för alla som värdesätter ett rikt och mångfacetterat samhälle. De nationella nedskärningarna riskerar slå hårt mot kulturinstitutioner och projekt. Frågan blir hur vi säkrar en fortsatt utveckling av det lokala och regionala kulturlivet och hindrar att kulturupplevelser blir en fråga om geografisk och ekonomisk tillgänglighet.

Forskning inom olika områden visar att konst, kultur och deltagande i kulturaktiviteter kan främja både individers och samhällets utveckling och välmående. En kunskapsöversikt¹, utgiven i slutet av fjolåret av Nordiska ministerrådet, lyfter bland annat fram studier som pekar på ekonomisk nytta, nytta för lokala och regionala utvecklingsprocesser, positiv påverkan på demokrati, miljö, hälsa och social utveckling.

I kommunens budgetdiskussioner kommer satsningar på kultur även att diskuteras i höst. Investeringsstrycket är stort och resurserna knappa. Prioriteringar görs mellan skola, daghem, vägar, fastigheter, idrott och kultur. I kommunen är det mesta lagstadgad verksamhet och marginalerna små. Kommunens förtroendevalda gav dock en tydlig signal i behandlingen av budgetramar inför 2025, då kommunstyrelsen beslöt höja anslaget för fritid och kultur, även om minskade anslag är aktuella för alla övriga verksamheter.

Årets kulturanslag används till bibliotek, projekt med fokus på kultur och inkludering, evenemang och bidrag till lokala föreningar. Genom samarbete kan effekterna av kultursatsningar stärkas. Tillsammans med olika aktörer och föreningar har bl.a. ordkonst, offentlig konst och kulturcafé gjorts tillgängligt i Malax. Kommunen deltar även tillsammans med andra kommuner i t.ex. projektet Fem kommuner kring jämlik konstundervisning, där målsättningen är att stärka, bredda och höja kvaliteten på konstundervisningen, göra den mer tillgänglig och jämlik samt skapa en bestående samarbetsstruktur. Ett annat viktigt regionalt samarbete gäller upprätthållandet av Wasa Teater.

Ser vi på behovet av nyinvesteringar framöver har bibliotekets utrymmesbehov lyfts fram med jämna mellanrum. Bibliotekets nuvarande utrymmen i egen flygel intill Kommungården är för litet för att fungera som ett funktionellt huvudbibliotek. Som bäst utreds möjligheten att flytta huvudbiblioteket in i Kommungården. Det kan ge större och mer ändamålsenliga utrymmen för biblioteket, men även sammanlänka kommunens informations- och demokratitjänster med bibliotek och kultur och öka möjligheten till samarbeten och flexibla lösningar mellan olika verksamheter. I bibliotekens uppdrag ingår förutom att främja läsning och tillgången till litteratur även att främja en samhällelig och kulturell dialog och arbete med medborgarverksamhet. Kan Kommungården bli ett offentligt rum, där kultur och demokrati möts?

I en liten kommun med begränsade resurser blir mod, kreativitet och samarbete avgörande för kulturlivets utveckling. Genom att göra satsningar på kulturverksamhet, såväl nationellt som lokalt, vara engagerad och våga tänka nytt kan kultur fortsätta bidra till demokrati, inkludering, hållbar utveckling och välmående.

Jag hoppas att du får en höst rik på givande kulturupplevelser!

¹Nordisk kulturfakta 2023:05, *Kulturens roll och nytta i samhällsutvecklingen. En kunskapsöversikt med utgångspunkt i forskning och de nordiska ländernas kulturpolitik. Nordiska ministerrådet 2023.*

MALAX KOMMUNS
INFOBLAD

Utgivare

Malax kommun
Malmgatan 5
66100 Malax
malax@malax.fi
Tfn 06 347 7111

Ansvarig redaktör

Jenny Malmsten
jenny.malmsten@malax.fi
Tfn 06 347 7111

Översättningar

Malax kommun om inget
annat nämns

Tryckeri

KTMP Group Ab Oy

Upplaga

3 000

Utgivningsdag

2.10.2024

Pärmbild

Malax kommun

Läs mera om vårt arbete med Barnvänlig kommun:

Malax kommun beviljades erkännandet Barnvänlig kommun i maj 2024

Vi inledde vårt arbete i Barnvänlig kommun-modellen år 2020 och i maj 2024 beviljade UNICEF Finland kommunen det första Barnvänlig kommun-erkännandet.

I arbetet för att få erkännandet har vi skapat permanenta och strukturella förändringar i kommunen som främjar barns rättigheter och välbefinnande. Under åren 2020–2024 har fokus legat på att öka barns och ungas delaktighet, särskilt i planeringsfasen av olika verksamheter. Fokus har också legat på att stärka möjligheterna för fritidsverksamhet för alla barn och unga.

Barnets rättigheter är numera inkluderade i Malax kommunstrategi. Arbetet för barnets rättigheter är synligt och märkbart från den strategiska nivån och in i alla kommunens verksamheter. Förståelsen för barnets rättigheter har stärkts bland kommunens anställda, förtroendevalda och invånare genom aktiv kommunikation. Vi har byggt upp en verktygslåda för barnets rättigheter som stöd för de som arbetar i kommunen. Verktygslådan innehåller information om och exempel på hur barn och unga kan höras. Det samlas kontinuer-

ligt in statistik, data och information om barnets åsikter och dessa används som stöd i beslutsfattandet samt stöder styrandet av vårt Barnvänlig kommun-arbete.

Erkännandet innebär inte att arbetet för barnets rättigheter är avslutat i Malax, utan vi förbinder oss att fortsätta utveckla barnvänligheten och genomförandet av barnets rättigheter. Erkännandet som nu beviljats till Malax gäller i två år (2024–2026).

Under de kommande åren kommer vi att förankra och fördjupa arbetet för barnets rättigheter. Vi kommer att vidareutveckla Barnvänlig kommun-arbetet genom att ställa nya mål och fortsätta höra barnen.

Arbetet koordineras av en koordineringsgrupp med representanter från kommunens olika sektorer, förtroendevalda, ungdomsfullmäktige och tredje sektorn och sättet att jobba implementeras i kommunens verksamheter.

Sofia Kullberg, bildningsdirektör och ordförande i koordineringsgruppen

Ändringar i Kommun-gårdens betjäningstider

Från och med 1.10.2024 är Kommungården öppen måndag-torsdag kl. 9–15. På fredagar är Kommungården stängd. Om du vill besöka Kommungården på fredagar, ta på förhand kontakt med den person som ärendet berör för att boka tid för ditt besök. Även när Kommungården är öppen rekommenderas att du är i kontakt på förhand med den person du önskar träffa.

Kommunens telefonväxel betjänar måndag–fredag kl. 9–11.30 och kl. 12.30–15.

Vi söker vikarier för vår städ- och kökspersonal!

Vi söker serviceinriktade vikarier för vår städ- och kökspersonal för olika långa anställningar. Arbetet passar utmärkt för t.ex. studerande. Din roll innebär att med kort varsel hoppa in och täcka upp vid ordinarie personals frånvaro. Som vikarie tar du emot endast de skift som passar dig. Uppgifterna består av köksarbeten eller städarbeten. Arbetet utförs bland annat i våra skolor och daghem. Du får vara med och laga mat till barn och ungdomar och bidra till att servera goda, hållbara och hälsosamma måltider samt hålla våra lokaler rena och trivsamma.

Anmäl intresse till städ- och kosthållskoordinator Britt-Marie Engblom, tfn 040 650 7985, britt-marie.engblom@malax.fi eller lämna in en öppen ansökan till oss via kuntarekry.fi.

Ny medarbetare

Carina Nordman-Byskata, rektor för Malax-Korsnäs medborgarinstitut

Fritid och kultur

Motionsrådgivare Cecilia Sundman.

Kontaktuppgifter:
Tfn 040 612 4297
cecilia.sundman@malax.fi
Instagram: @hipskolpt

Nya verksamheter för ungdomarna i Malax

Hösten medför nya satsningar som kommer att synas i ungdomarnas vardag. Vi gjorde en enkätundersökning bland lågstadie- och högstadieelever strax innan sommarlovet för att ta reda på vad ungdomarna faktiskt önskar och behöver.

Konstcafé på Malakta

Ungdomarna i högstadiet uttryckte ett önskemål om att det skulle finnas ett ställe att samlas på utöver Socken. I undersökningen framkom också önskemål om att på ett kravlöst sätt få göra något kreativt. Under ett samarbetsmöte mellan Malakta, Österbottens förbund och kommunen beslöt vi att testa på konceptet med konstcaféer i Malax. Konstnär Jon Gredmark, som fungerar som ledare för konstcaféet, hade redan under en längre tid velat pröva på konceptet och när vi såg att det fanns ett behov att möta och att det fanns ett projekt att förverkliga det inom var beslutet

enkelt; vi gör ett försök!

Koncept med konstcafé testas under sex tisdagar i höst. Målgruppen för konstcaféet är ungdomar i högstadiet och äldre. Man ska kunna komma till konstcaféet för att umgås med sina vänner, fika, skapa något och vara kreativ om man känner för det. Tröskeln ska vara låg och stämningen inkluderande och välkomnande. Vi hoppas på att ungdomarna hittar till Malakta och att de vill återkomma.

Motionsrådgivning i skolan

I många kommuner är det just nu högaktuellt att starta upp motionsrådgivning. Malax har varit föregångare gällande just detta i och med att motionsrådgivningskonceptet har testats för målgruppen 65+ redan i ett och ett halvt års tid.

Malax kommun har nu beviljats understöd för ett utvecklingsprojekt med en motionsrådgivare för barn

och unga i årskurs 5–9. Under läsåret 2024–2025 kommer Cecilia Sundman att arbeta som motionsrådgivare med högstadiet i Petalax som huvudsakligt fokusområde. Som pilotskolor bland lågstadierna fungerar Yttermalax skola och Petalax skola.

Motionsrådgivningen riktar sig till elever som behöver extra stöd och motivation till att hitta en hållbar motionsform. Genom större och mindre insatser i elevernas vardag uppmuntrar motionsrådgivaren till rörelse och förbättrade vanor. Detta märks konkret i skolvardagen där eleverna uppmuntras till aktivitet genom utmaningar, öppna dörrar till skolans gym, ledda träningspass och individuell handledning. Du kan följa motionsrådgivarens vardag i skolvärlden på instagramkontot @hipskolpt.

Sofia Lillgäls, fritids- och kulturplanerare

Främjandet av goda befolkningsrelationer i kommunen

Malax kommun deltar i höst tillsammans med Korsnäs kommun och Röda Korset Vasa svenska avdelning i projektet "Goda befolkningsrelationer". Inom projektet genomförs intervjuer med olika språkgrupper i kommunen. Syftet är att få fram kommuninvånarnas upplevelser och erfarenheter av att bo och leva tillsammans.

För kommuninvånarna i Malax ordnas det diskussionstillfällen i oktober och november på svenska, finska, ukrainska, bosniska, vietnamesiska och kayah. Diskussionerna som ordnas utförs på de olika språkgruppernas egna modersmål. Eftersom projektet utförs i samarbete med Korsnäs kommun ordnas en del tillfällen i Malax och en del i Molpe. Se plats och tid i annonsen till höger.

Om du vill delta, anmäl dig till Röda korset senast en vecka på förhand. Anmälan görs antingen genom att skicka e-post till malin.lindqvist@redcross.fi eller via hemsidan oma.punainenristi.fi.

Efter att all information har samlats in presenteras resultatet av datainsamlingen för kommunens förtroendevalda och ledande tjänstemän. Projektet har redan utförts i flera andra kommuner och städer runtom i Finland. Projektet ägs av NTM-centralen.

Pamela West-Masilwa, integrations- och sysselsättningskoordinator

Röda Korset

WORKSHOP

VÄLKOMMEN MED ATT BERÄTTA OM DINA ERFARENHETER GÄLLANDE DELAKTIGHET, ATTITYDER, TRYGGHET OCH VÄXELVERKAN I SAMHÄLLET

Kom med och påverka ditt närsamhälle!

Var och när?

9.10 Yttermalax bibliotek på ukrainska
10.10 Yttermalax skola på bosniska
11.11 Yttermalax skola på svenska
11.11 Molpe skola på vietnamesiska
12.11 Yttermalax skola på finska
12.11 Molpe skola på kayah

Alla tillfällen ordnas klockan **18-21**
Vi bjuder på kaffe och dopp

MER INFO OCH ANMÄLAN VIA
oma.punainenristi.fi
ELLER
malin.lindqvist@redcross.fi

Konstcafé på Malakta

FÖR DIG SOM ÄR 13 ÅR OCH ÄLDRE

TISDAGAR
8.10, 22.10,
5.11 & 19.11
KL. 17-21

KOM OCH SKAPA NÅGOT KREATIVT ELLER
KOM FÖR ATT UMGÅS. GRATIS FIKA!

Nyfiken på arkitektur?

Bygg ditt eget drömslott!
Under workshopen får barnen prova på och designa och bygga sina egna fantastiska konstruktioner i liten skala med hjälp av pafflådor.

TIDPUNKT: onsdagar 9.10, 16.10, 23.10, kl. 18-20
PLATS: Malakta, Töckmovägen 48, 66100 Malax
MÅLGRUPP: Barn i grundskoleålder (åk.1-6)
LEDARE: Arkitekt Johan Bäckman PRIS: Kursen är gratis
SISTA ANMÄLNINGS DAG: 4.10.2024, kl. 12.00
ANMÄLAN: <https://www.kristinestad.fi/utbildning-och-smabarnspedagogik/lafo/projekt/skapa/>

Fritid och kultur

Motionera och vinn 100 euro

I form för livet är motionskampanjen där alla kan delta! Kampanjen pågår 1.9–30.11.2024.

För att delta i utlottningen av huvudvinsten ska du motionera 40 gånger á 30 minuter. Trädgårdsarbete, städning och annan vardagsmotion räknas också. Delta genom att fylla i motionskortet du hittar på biblioteken och i matbutiken. Mellan 2.12 och 9.12 finns insamlingslådor för motionskortet på biblioteken och i matbutiken. Det går även bra att skicka in dina motionsprestationer per e-post till fritid@malax.fi senast 9.12. Bland deltagarna lottas ett presentkort värde 100 euro ut samt ca 20 småvinster.

OBS! Motionslådorna är inte längre i bruk.

Vi söker frivilliga svensktalande till vår kreativa språkverkstad

Under hösten ordnas en kurs för nyföreländare som vill träna på att tala svenska och samtidigt utföra något praktiskt och kreativt. Kursen leds av Helena Höglund-Rusk och ämnet varierar från vecka till vecka. Matlagning och bakning varvas med utflykter och andra teman. Hemliga gäster ingår även i kursen. Kursen ordnas varje tisdag kl. 18–20. Platsen varierar från gång till gång. Det sista kursdatumet är 3.12.2024.

Just nu söker vi dig som har svenska som modersmål och som vill hjälpa till med att ge en chans åt en person med annat modersmål att öva sig på det svenska språket. Det enklaste sättet att lära sig tala är att ha någon att tala med. Se det som ett tillfälle för dig att samtidigt lära dig ett främmande språk, bemöta nya kulturer och lära känna nya människor!

Ta gärna kontakt med fritids- och kulturplanerare Sofia Lillgäls, tfn 040 650 7972 eller e-post sofia.lillgals@malax.fi, för att få reda på var nästa tillfälle hålls och samtidigt lämna in en intresseanmälan.

Kursen ordnas inom projektet Hallå Två! – integration på svenska som finansieras av Svenska kulturfonden.

InBody-mätning 5.11

InBody-mätning ordnas tisdag 5 november kl. 13.00–17.30 i sportstugan i Pixne. Boka tid via anmalan.malax.fi senast 29.10. Anmälan öppnar 14.10. Priset är 10 €/person, endast kontant betalning.

InBody är en analys av kroppens sammansättning. Du får reda på kroppens muskelmassa, muskelbalans, fettmängd, visceralt fett, vätskebalans och fitness index med mera. Mätningen görs helst minst 2 h efter mat. Den tar ett par minuter, reservera 10 minuter till om du vill ha en personlig genomgång av resultaten. Mätningen passar ej om du är gravid, har pacemaker eller har amputerat ben eller arm.

Har du frågor ta kontakt med ungdoms- och idrottskoordinator Kristoffer Nykopp, tfn 040 669 8256.

Föreningar välkomnas på månadsmöten

Månadsmöten för föreningar ordnas i regel den sista torsdagen i månaden. I höst ordnas ännu månadsmöte 29.10 kl. 17 på distans samt den 28.11 då vi träffas på riktigt på Malakta kl. 18. Vi bjuder på kaffe med dopp!

På dessa möten tar vi upp det som ur kommunens synvinkel är viktigt för föreningar att veta. Det kan handla om samarbeten, bidrag, utmärkelser och så vidare. Dessutom vill vi veta vad ni har på gång ute i föreningarna! Mötena är helt enkelt till för att stärka samarbetet både mellan kommunen och föreningar men även föreningarna emellan.

Inför varje månadsmöte skickas e-post ut till föreningsaktiva. Mellan mötena informerar vi per e-post vid behov. Vill du vara med på utskicket? Kontakta då förenings- och hobbykoordinator Sara Snickars på telefon 040 650 7970 eller e-post sara.snickars@malax.fi.

Skridskosäsongen är här!

Malax kommun bokar allmänna istider i Targahallen som får användas av alla invånare. Tiderna är namngivna "allmän istid med klubba" eller "allmän istid utan klubba" så att det finns tider både för de som bara vill åka skridsko, men även för de som vill ha med klubba för att spela. Schemat för allmänna istider finns på malaxforeningar.timle.fi, välj Platser och sedan Targahallen. Tiderna kan ändra så gå in och granska att det fortfarande är bokad som allmän istid den dag ni tänker åka.

Från Yttermalax bibliotek finns skridskor att låna om du inte har egna. Därifrån kan du även låna hjälmar och andra motionsredskap. Besök biblioteket och bekanta dig med utbudet!

Har du möjlighet att arbeta eller studera på distans?

Då är detta något för dig! Distanshubbar ordnas i Kommungården torsdag 10.10 och 12.12. Distanshubb passar dig som vill ha miljöombyte, socialt sammanhang på pauserna och/eller vill ha chansen att nätverka med andra yrkesgrupper. Vi bjuder på kaffe! Anmäl dig via malax.fi senast två dagar före hubben.

Nico Nordblad och Teija Flygar.

Projektet Aktiva seniorer tar sikte på Petalax

I nom projektet Aktiva seniorer är det full aktivitet hela hösten. Motionsrådgivning varvas med föreläsningar, evenemang, ledda träningspass och pröva-på tillfällen. Allt under ledning av projektledare Nico Nordblad och Teija Flygar.

Drop-in träning och motionsrådgivning

Motionsrådgivningen i sportstugan och drop-in passen i Pixnehallen fortsätter som tidigare. Höstens nyhet är att verksamheten utvidgas i större omfattning till Petalax.

– I samlingssalen vid pensionärshemmet håller vi drop-in träningar med olika svårighetsgrad på fredag förmiddagar, berättar Nico Nordblad som är ny projektledare från och med augusti.

– Efter de ledda passen finns möjlighet att boka in sig på individuell motionsrådgivning i samma utrymme, fortsätter han.

Under motionsrådgivningen diskuteras vi hur du kan komma i gång med att röra på dig mera i vardagen och går igenom dina kost- och sömnvanor. Vi skapar en individuell plan som tar dig närmare ditt mål. Dessutom kan vi testa olika saker så som din balans, gripstyrka och din kroppssammansättning (InBody). Motionsrådgivaren vägleder dig via samtal och 2–6 fysiska träffar.

Föreläsningar och gåfotboll

Gåfotboll blev en succé på evenemanget Drömmarnas motionsdag i maj och under hösten har projektet arrangerat gåfotboll på onsdagar under ledning av Peter Broo.

– Ännu hinner man komma och testa på gåfotboll den 16 oktober, berättar Teija Flygar. Det är en jätterolig aktivitet som hålls på Pixnehallen på onsdagar fram till 16 oktober. Om intresse finns så kunde vi kanske fortsätta inomhus i Pixnehallen, avslöjar hon. Men allt är förstås beroende på om intresse finns bland våra seniorer.

I höst ordnas ännu två föreläsningstillfällen, ett på svenska och ett på finska. Först ut är temat om hörselsinnet där man kan få goda tips av hörseltekniker Dick Lundmark om hörselns inverkan på hjärnhälsan. Det andra tillfället, som hålls på finska, handlar om Fingermodellen och som föreläsare fungerar Johanna Silver-Forsbacka och Diana Rosenlöf.

Tips och idéer

Snart är det dags att ta fram planen inför nästa års verksamhet och vi uppmanar alla seniorer att vara generösa med feedback, tips och idéer.

– Vi är glada och tacksamma för all feedback vi får, hälsar Teija och Nico.

Sofia Lillgäls, fritids- och kulturplanerare

Styrka- och balansträning (drop-in) i Malax

Tisdagar 10.9–26.11

Kl. 10–10.45 lättare grupp (sittande)

Kl. 11–11.45 tyngre grupp (stående/sittande)

Plats: Pixnehallen, Idrottsvägen 2.

Instruktörer: Sara-Lotta Huhtaoja, Arne Huhtaoja och Jonna Nordström (Kroppsverkstaden).

Ingen avgift.

Styrka- och balansträning (drop-in) i Petalax

Fredagar 13.9–29.11

Kl. 9.45–10.30 lättare grupp (sittande)

Kl. 10.45–11.30 tyngre grupp (stående/sittande)

Plats: samlingssalen vid pensionärshemmet, Petalax Kyrktäet 10

Instruktör: Nico Nordblad

Ingen avgift.

Föreläsningar

9.10 Hörselns inverkan på vår hjärnhälsa. Anmälan via MI senast 2.10, kurskod 830211

6.11 Fingermodellen (på finska)

Båda föreläsningarna ordnas kl. 10–12 i Övermalax församlingshem, Övermalax Långtät 7

Kaffeservering. Ingen avgift.

Gåfotboll

Onsdag 16.10 kl. 10–11

Plats: Pixnehallen/Pixnehallen

Ledare: Peter Broo

Fritid och kultur

Magdalena Ståhl.

Projekt Kaffe med lån

Med start 1.9.2024 körde projektet Kaffe med lån igång på Malax kommunbibliotek och pågår till 31.12.2025.

Det läsfrämjande projektet, som leds av Magdalena Ståhl, riktar sig till vuxna i kommunen.

Under projektets gång startar vi upp boken kommer-verksamhet. Här strävar vi efter att alla inom kommunen ska ha möjlighet att låna bibliotekets material även om man fysiskt inte kan ta sig till någon av betjäningpunkterna. Detta förverkligar vi genom att anhängiga får möjlighet att hämta lånematerialet från betjäningpunkten och föra hem till kunden. Ett annat alternativ är också att vi kör hem materialet direkt till kunden, då kan man på förhand bestämma vad man vill låna eller så tar Magdalena med sig ett urval av böcker så får man själv bestämma i lugn och ro. För att ta del av denna tjänst kan man anmäla sitt intresse via kontaktuppgifterna till höger.

Vi strävar efter att inleda samarbete med Österbottens välfärdsområdes äldreboenden och främja läsandet

bland annat med hjälp av högläsning. Biblioteket arrangerar författarbesök på både svenska och finska under projektets gång. Kommuninvånarna får själva vara med och påverka val av författare, vi tar gärna emot era önskemål.

Det finns även möjlighet att ordna digital handledning, introduktion till bibliotekets e-tjänster (såsom e-bok och ljudbokstjänsten Biblio, Viddla som erbjuder strömning av filmer samt Pressreader som erbjuder e-tidningar och e-tidsskrifter) samt introduktion till tillgänglighetsbiblioteket Celia.

Om det finns intresse av föreningar eller privatpersoner inom Malax kommun att inleda samarbete i läsfrämjande syfte är det bara att höra av sig.

Magdalena är på plats tisdagar, onsdagar och torsdagar kl. 8–16 och då når ni henne via telefon 050 401 4246 eller e-post magdalena.stahl@malax.fi.

Linnéa Prost, bibliotekschef

Inspirationskvällar med barnlitteratur för 0–7-åringar

Vill du få tips om språkutveckling och böcker att högläsa för dina barn eller barnbarn? Vilka böcker finns för dem som just knäckt läskoden? Bibliotekspersonalen delar med sig av spännande berättelser, pedagogiska tips och idéer för att främja läsning och språkutveckling hos de yngsta. Kursen är avgiftsfri. Anmälan via Malax-Korsnäs MI på mi.malax.fi.

Yttermalax bibliotek, måndag 7.10 kl. 18–19

Petalax bibliotek, torsdag 10.10 kl. 18–19

Bergö bibliotek, måndag 14.10 kl. 18–19

Te och (själv)biografier

Här kombinerar vi två njutbara ting: te och livsberättelser. Bibliotekspersonalen plockar fram ett urval och berättar om böckerna. Oavsett om du är en erfaren bokmal eller nyfiken på att utforska nya ämnen är du välkommen att delta. Kursen är avgiftsfri. Anmälan via Malax-Korsnäs MI på mi.malax.fi.

Yttermalax bibliotek, måndag 11.11 kl. 18–20

Petalax bibliotek, torsdag 14.11 kl. 18–20

Bergö bibliotek, måndag 18.11 kl. 18–20

Bibliotekens öppettider

Yttermalax, Malmgatan 5

Måndag, tisdag, torsdag kl. 13–20
Onsdag, fredag kl. 10–16

Petalax, Mamrevägen 11

Måndag, torsdag kl. 12–19
Tisdag, onsdag kl. 9–15

Bergö, Bredhällsvägen 61c

Måndag, torsdag kl. 13–19
Tisdag kl. 10–16

Vi arbetar för allas delaktighet!

Rådet för personer med funktionsnedsättning i kommunen fungerar som en kanal för deltagande och påverkan för personer med funktionsnedsättning och deras anhöriga. Motvarande råd finns även inom välfärdsområdet.

Rådet ska kunna påverka kommunens verksamheter i frågor som är av vikt för personer med funktionsvariation och deras välfärd, hälsa, delaktighet och servicebehov. Rådet i Malax har varit aktivt i bl.a. olika planeringsprocesser och bidragit till att skapa tillgängliga miljöer, såväl fysiska som digitala. Det ska vara lätt att ta sig in i en byggnad och det ska vara möjligt att delta i olika möten och kurser. Den information som kommunen ger ska vara lättillgänglig. Under de senaste åren har rådet gett utlåtanden om bl.a. det bostadspolitiska programmet, planen för den oskyddade

trafiken, detaljplanen för Pixne idrottsområde, Söderfjärdsbackens daghem och om redskap till lekparken. Rådet vill belysa saker ur nya perspektiv, se möjligheter till förbättring och arbeta för att inkludera alla.

Rådet i Malax består av sju medlemmar. Bertil Stormblad är ordförande just nu. Rådet sammanträder tre till fyra gånger per år. Ofta hålls sammanträdet samtidigt som övriga påverkansorgan i kommunen (äldrerådet och ungdomsfullmäktige) sammanträder och inleds med en gemensam information om aktuella ärenden i kommunen. I våras hölls en uppskattad workshop tillsammans kring kommunens välfärdsfrämjande tjänster.

Rådet för personer med funktionsnedsättning vill finnas till för befolkningen, inte enbart för personer med en funktionsvariation och deras anhöriga,

utan för alla invånare, företag och föreningar som kan ha frågor och funderingar kring detta.

Nytt för i år är att rådet avser dela ut ett pris, årets Ledstjärna, till någon eller några som gjort någonting bra för personer med funktionsvariationer. Just nu pågår nomineringen av kandidater. Tanken är att rådet på sitt möte i oktober väljer ut tre kandidater bland de nominerade, som allmänheten får rösta på. Den eller de som vinner får motta utmärkelsen på den internationella funktionshinderdagen 3.12. Nominering och omröstning sker digitalt via länk på kommunens webbplats eller på blankett vid biblioteken och Kommungården.

Monica Asplund, sekreterare i rådet

Känner du någon Ledstjärna?

Rådet för personer med funktionsnedsättning beslutade på sitt möte 23.5.2024 att dela ut en utmärkelse till en person, en grupp, ett företag eller en organisation i Malax som på ett föredömligt sätt har verkat för personer med funktionsnedsättnings rättigheter och möjligheter i lokalsamhället, eller som attitydpåverkare. Nu har du möjlighet att nominera en eller flera kandidater.

Nominera din kandidat genom att fylla i den elektroniska blanketten på malax.fi senast 15.10.2024. Blanketter finns också i Kommungården och på biblioteken.

Barn och utbildning

Elever från åk 8 på tidsresa vid Arstu.

Foto: Tina Lindell

I blickfånget: Högstadiet i Petalax

Högstadiet är verksamheten i full gång. I år har vi 272 elever, 35 lärare, 5 skolgångshandledare och en skolcoach. Eleverna är fördelade på 14 basgrupper.

Årets läsårstema *Kreativitet-Ansvar-Hållbarhet* kommer att genomsyra vår verksamhet på olika sätt.

I varmt och soligt väder i början av september hade årskurs 7 en samarbetsaftermiddag för att lära känna varandra bättre. Skolans vänelever och fritidssektorn var på plats och ledde olika samarbetsövningar utomhus.

Årskurs 8 har varit på sin tidsresa. Tidsresan ordnades i samarbete med BARK och hembygdsföreningarna i Malax, Petalax, Bergö och Korsnäs samt med stöd av Aktiastiftelsen i Malax och Petalax. Temat för resan var emigration till USA i början av 1900-talet. I strålende sol fick eleverna ta del av tidsenliga sysslor, händelser, människor, föremål och mat både utomhus och

inomhus vid Arstu-området i Petalax. Detta är en värdefull och omtyckt upplevelse för våra elever.

Detta läsår har vi glädjen att ha mycket aktiva vänelever som tar egna initiativ. Deras huvudsakliga uppgift är att skapa trivsel och ordna olika aktiviteter. Väneleverna ordnar olika aktiviteter på rasterna, till exempel futsal, badminton, korgboll. Om man inte vill delta i fysiska aktiviteter kan man spela kort, rita eller bara umgås. En vuxen är alltid med under aktiviteterna.

Skolan kommer att under två års tid vara med i ett forskningsprojekt vid namn SMIL (Scenkonst med i lärande). Projektägare är Uniarts, konstuniversitetet i Helsingfors. Finansiär är Svenska kulturfonden. Både lärare och elever i en sjuva kommer att delta i projektet. Syftet med projektet är att bland annat utforska elevernas lärande med konsten i fokus.

I år inleder vi Grön Flagga-programmet. Grön Flagga är ett miljöutbildningsprogram för skolor och daghem i Finland. Det är ett sätt att lära barn och unga om hållbar utveckling och miljövard på ett praktiskt och roligt sätt. De väljer ett tema, till exempel energi, vatten eller återvinning, och arbetar sedan med projekt kring det temat. Det första steget i projektet är att bilda ett miljöråd där eleverna kommer att ha en aktiv roll. Vi hoppas att vi får fina idéer av våra elever.

Vi kommer också att ha ett tätt samarbete med fritidssektorn. Via fritidssektorn har vi möjligheten att delta i ett SkolPT-projekt. Skol-PT:n kommer att synas i skolan nu och då på rasterna och olika lektioner.

Vi ser framemot ett givande läsår och gott samarbete!

Malin Neuman, tfrektor

Boende, miljö och trafik

Malax Vatten Maalahden Vesi

Avläsning av vattenmätare

Vi har sänt ut avläsningskortet till våra kunder i mitten av september. Returnera avläsningen senast 31.10.2024. Du kan också meddela uppgifterna via blanketten på malax.fi.

Observera att vi tar ut en avgift på 37,65 euro ifall mätarställningen inte meddelats inom utsatt tid. Avgiften läggs automatiskt på följande vattenräkning.

Vattenmätaren får inte frysa sönder

Det lönar sig för fastighetsägare att skydda fastigheternas vattenmätare och vattenanordningar mot kyla.

Vid sträng kyla fryser fastigheternas vattenrör oftare och även vattenmätaren kan frysa sönder om den inte är tillräckligt skyddad. Det kan orsaka stora kostnader om rören spricker och vatten tränger in i husets konstruktioner.

Om man vet att vattenmätaren är på ett känsligt ställe kan man isolera den. Kom ihåg att friskluftventiler ska hållas stängda under kalla perioder.

Vi vill också upplysa om att vattenmätaren med installationer är på anslutarens ansvar.

Överföring av anslutningsavtal

Ska din fastighet byta ägare? Då behöver du göra en anmälan om överföring av anslutningsavtal för vatten och avlopp. Blankett finns på malax.fi. Om du vill att vi sänder blanketten per post, kontakta kanslisekreterare Susanne Nyman, tfn 040 650 8132. Anmäl mätarställningen på överlåtelsedagen och bifoga kopia av köpebrevet, bouppteckning eller dylikt.

Förlängd tid för inlämnande av ansökningar gällande revidering av delgeneralplan för Malax kommuns havsstränder

Tiden för inlämnande av ansökningar gällande revideringen **har förlängts till 30.11.2024**. Ansökningar tas in bland annat gällande flytt av byggrätt, ändring av fastighetens användningsändamål samt övriga tekniska ändringar.

Önskemål ska fyllas i på ansökningsblanketten där man vid flytt av byggrätt samtidigt förbinder sig till de tariffer som kommunfullmäktige slagit fast.

Ansökningar kan lämnas in till kommundelens postlåda (märk kuvertet med "Stranddelgeneralplan") eller per e-post till malax@malax.fi. Mera information hittas på malax.fi.

Bokningar av Norrback servicehus

Bokningar av Norrback servicehus görs numera via kommunens bokningsprogram Timple, på adressen timple.malax.fi.

Där kan du kontrollera när det finns lediga tider att boka. Du bokar utrymmet genom att skicka e-post till bokning@malax.fi. Mera information finns på malax.fi.

En lyckad Malaxdag i Åminne

Malaxdagen i Åminne bjöd på ett fint utbud av program och en möjlighet att sammanstråla innan hösten och vardagen tar vid. Tack vare god uppslutning av föreningar fanns det garanterat något för alla. Vi tackar alla föreningar, samarbetspartners och framför allt besökare för ett lyckat evenemang!

Åminne folkpark r.f. bjöd alla barn på teaterpjäsen om Alfons Åberg inne i folkparken.

Ansiktsmålning ordnades av Malax-Petalax-Bergö 4H.

Barnen hoppade loss i hoppborgarna vid båtmuseet.

Kön till bungytrampolinen ringlade sig långt utanför folkparken.

Allsång med Karl-Gustav Byskata och Tina Martin arrangerades av Åminne-Tuv allaktivitetsförening vid Kvarkens båtmuseum.

Eläkeliiton Maalahden yhdistys medverkade i föreningsmässan.

Priset för Årets ungdom 2023 tilldelades tutorerna vid Gymnasiet i Petalax. På bild Fanny Karls och Fanny Rönnback. På bilden saknas Isak Nygård och Timmy Strömsbäck.

Kulturpriset för 2023 tilldelades Övermalax ungdomsförening r.f. Motiveringen till priset är att föreningen är ett ypperligt exempel på en plats där kulturtraditioner och samtiden möts.

Idrottspriser mottogs av Elizabeth Fogde (friidrott), Malva Björndahl (fotboll), Axel Nisula (friidrott), Jenny Finnäs (orientering), Victor Ek (fotboll), Isak Rönn (fotboll), Hugo Karlsson (fotboll), Robin Niemelä (fotboll), Karl Wik (simning) och Jarno Torkko (armbrytning).

Vid kommunens bord fick man kasta ärtpåsar och vinna fina priser.

Vindarna var gynnsamma för Malax Mitt-emellan Marthaförening's programpunkt med jättesåpbubblor.

Europa- och ägarstyrningsminister Joakim Strand höll festtal.

Tack vare Malax brandmannaförening fick besökarna bekanta sig med räddningsbåten och brandbilen.

Studiestipendier

Följande stipendier kan sökas:

1. Hemkommunsstöd, 75 euro per termin

Kriterier för beviljande av hemkommunsstöd:

- Heltidsstuderande vid universitet, högskola eller yrkeshögskola.
- Studeranden har Malax som hemort.
- Beviljas för högst 6 terminer eller tre år.
- Beviljas personer upp till 25 års ålder.
- Till ansökan ska bifogas närvarointyg från skolan eller intyg över studieprestationer.

2. Stipendium för studerande inom jord- och skogsbrukssektorn

Kriterier för beviljande av stipendium:

- Studier inom jord- och skogsbrukssektorn.
- Studeranden har Malax som hemort.
- Till ansökan ska bifogas närvarointyg från skolan eller intyg över studieprestationer.

Ansökningsblanketterna finns på www.malax.fi eller kan hämtas från Kommungården. Ansökan med närvarointyg från studieinrättningen **lämnas in senast 25.10.2024** till Kommunstyrelsen i Malax, Malmgatan 5, 66100 Malax eller per e-post till malax@malax.fi.

malax.fi

Kostnadsfri föreläsning om Barn och ungas välmående på nätet.

Föräldrakväll 27.11.2024 kl. 18-20 vid Gymnasiet i Petalax.
Barnavårdsföreningen bjuder på kaffe kl. 17.30.

Tips på kurser och föreläsningar till vårterminen
tas emot fram till november

Ring 040 650 8100 eller e-post mi@malax.fi

Tommi Virkama, Startia.

Hur blir en idé till en affärsplan?

Att starta ett företag och komma i gång med verksamheten kan kännas som en enorm utmaning, speciellt om du ännu bara har en affärsidé i tankarna. Här är våra företagsrådgivares bästa tips.

Förädla idén till ett affärskoncept

Det första steget är att omvandla den abstrakta affärsidén till ett fungerande affärskoncept. Börja med att fundera på följande frågor:

- Vad är kärnan i min idé? Vilket problem eller behov löser den?
- Vem är min målgrupp och vad förväntar de sig av min produkt eller tjänst?
- Hur ska jag producera och leverera produkten eller tjänsten?

I det här skedet är det viktigt att göra en grundlig marknadsundersökning och analysera konkurrensen inom branschen för att säkerställa att du har en unik produkt eller tjänst samt en möjlighet att lyckas på marknaden.

Skapa grunden för din affärsplan: var ska du börja och vad ska inkluderas

När du har en tydlig bild av ditt affärskoncept är det dags att börja skriva en affärsplan. Använd vårt kostnadsfria LISSU-verktyg för affärsverksamhetsplaner som steg för steg vägleder dig framåt.

När du utformar din affärsplan bör du tänka på åtminstone följande aspekter:

- **Introduktion:** En kort sammanfattning av dina mål och strategier.
- **Affärskoncept:** En detaljerad beskrivning av produkten eller tjänsten, vad som är unikt med den samt dess målgrupp.
- **Marknadsanalys:** En undersökning av marknadens storlek, konkurrens och trender.
- **Marknadsföringsplan:** Strategi för marknadsföring, försäljningsåtgärder och kundanskaffning.
- **Verksamhetsplan:** Praktiska steg för hur du ska genomföra din affärs-

verksamhet och nå dina mål.

- **Finansieringsplan:** En bedömning av dina finansiella behov, budget, prognoser och möjliga risker.
- **Lednings- och organisationsstruktur:** En beskrivning av företagets ägarstruktur, ledning och organisation.

Boka tid för startrådgivning:
www.vasek.fi.

Bekanta dig med start-infomaterialet för nya företagare vid den tidpunkt som passar dig bäst:
events.vasek.fi/onlinestartinfo

Text & foto: VASEK

HÖSTLOV I MALAX 2024

ONSDAG 16.10

Höstlovsprogram i Sockenstugan

Ordnas för lågstadieelever kl. 9–15. Mer info och anmälan via malaxforsamling.fi. Förfrågningar riktas till jenni.broo@evl.fi eller 050 441 8292. Arr. Malax församling.

Simning och Rax

För simkunniga på åk 4 och äldre. Kostnad: 15 € vilket inkluderar buss, inträde, pizzabuffé. Anmälan senast 13.10. Reseledare är Kristoffer Nykopp. Arr. Malax kommun.

Gympaskoj i Petalax skolas gymnastiksal

För barn i åldern 6–10 år kl. 10–11.30. Ledare Nico Nordblad och Cecilia Sundman. Anmälan senast 13.10. Arr. Malax kommun.

Allmänna istider i Targahallen

Kl. 12–13.30 utan klubba och puck
Kl. 13.30–15 med klubba och puck

Träningseftermiddag för ungdomar, Verkstadsgymmet i Petalax

För flickor i åk 7 och äldre kl. 12.30–14.00
För pojkar i åk 7 och äldre kl. 14.30–16.00
Ledare Nico Nordblad och Cecilia Sundman. Ingen avgift, vi bjuder på proteinshake! Anmälan senast 13.10. Arr. Malax kommun.

Höstlovsdisco på Bygdegården

För barn i åldern 1–6 kl. 18–19.30. Kom och dansa loss på discogolvet! Inträde 2 €/ barn i vilket trip och popcorn ingår. Arr. Föräldraföreningen vid Knattebo daghem r.f.

Sockenstugan öppen

För åk 7 och äldre kl. 18.00–21.00.
Arr. Malax församling och Malax kommun.

Mer info och anmälan till simhallsresor, gympaskoj och träningseftermiddag finns på anmalan.malax.fi.

FREDAG 18.10

Barnjuppa i Pixnehallen

Kl. 10–12 för barn 0–5 år tillsammans med en vuxen. Teija Flygar håller en ledd rörelsestund kl. 10–10.45. Arr. Malax kommun.

Allmänna istider i Targahallen

Kl. 12–13.30 med klubba och puck
Kl. 13.30–15 utan klubba och puck

Pizzakväll

Kom och ät hembakt pizza på UF Strimman kl. 18.00. Vuxna 10 €, barn under 12 år 5 €. I priset ingår pizza, vatten, saft och kaffe/te. Samtidigt finns möjlighet att dansa disco/ spela spel eller vara i ungdomsrummet. Mer info på Strimmans Facebooksida. Arr. UF strimman.

Sockenstugan öppen

För åk 7 och äldre kl. 18.00–22.00.
Arr. Malax församling och Malax kommun.

TORSDAG 17.10

Höstlovsprogram i Ladan i Petalax

Ordnas för lågstadieelever i kl. 9–15. Mer info och anmälan via malaxforsamling.fi. Förfrågningar riktas till jenni.broo@evl.fi eller 050 441 8292. Arr. Malax församling.

Simning och Rax

För simkunniga på åk 4 och äldre. Kostnad: 15 € vilket inkluderar buss, inträde, pizzabuffé. Anmälan senast 13.10. Reseledare är Kristoffer Nykopp. Arr. Malax kommun.

Gympaskoj i Pixnehallen

För barn i åldern 6–10 år kl. 10–11.30. Ledare Nico Nordblad och Cecilia Sundman. Anmälan senast 13.10. Arr. Malax kommun.

Träningseftermiddag för ungdomar, Verkstadsgymmet i Malax

För flickor i åk 7 och äldre kl. 12.30–14.00
För pojkar i åk 7 och äldre kl. 14.30–16.00
Ledare Nico Nordblad och Cecilia Sundman. Ingen avgift, vi bjuder på proteinshake! Anmälan senast 13.10. Arr. Malax kommun.

Höstlovsbio i Bygdegården

Kl. 18 visas en barnfilm och kl. 20 en film för vuxna. Mer info på malaxuf.fi. Arr. Malax UF.

Höstlovspysse på Bergö

Pysseledag vid UF-lokalen på Bergö. Mera information kommer senare på våra sociala medier. Håll utkik! Arr. Bergö ungdomsförening.

LÖRDAG 19.10

Skridskodisco i Targahallen

För barn och familjer kl. 13.30–15.30. DJ Core står för musiken och Malax IF ishockeyjuniorer har café och korvförsäljning. Arr. Malax kommun och Malax IF ishockeyjuniorer.

Cykelrally på Bergö

För hela familjen. Förhandsanmälan krävs. Mer information läggs ut senare på våra sociala medier. Håll utkik! Arr: Bergö ungdomsförening.

ÖVRIGT

Höstlovskul med 4H

För barn i lågstadieåldern i 4H:s klubblokal, Övermalax Långtået 5. Program, datum och tid är ännu öppet men antingen blir det en spelkväll, taco-kväll eller biokväll! För uppdaterad info kan du kolla vår hemsida malax.fs4h.fi under fliken 'För barn' och 'Aktiviteter under skolloven'. Arr: Malax-Petalax-Bergö 4H